

Nieuwe keuze in witte klaver

Ooit gehoord van Silvester, Calimero of Violin? Na bijna twintig jaar stilte zijn dit drie van de tien nieuwe rassen witte klaver die op de rassenlijst 2022 staan. De verschillen zitten vooral in het concurrentievermogen van de rassen. 'Je wilt een langere levensduur en daarmee meer rendement bij klaver', geeft onderzoeker Jan Rinze van der Schoot aan.

TEKST ALICE BOOIJ

De aandacht voor klaver vanuit melkveehouders groeit, signaleert Jan Rinze van der Schoot, onderzoeker bij Wageningen UR. 'Met het dalend gebruik van kunst- en drijfmest wordt klaver al interessanter.' De vlinderbloemige heeft geen stikstof nodig om mooie opbrengsten te realiseren en belangrijker nog: bij een teelt van grasklaver is het eiwitgehalte in het voer hoger. 'Dankzij deze eigenschap levert de teelt van klaver ook een kostenvoordeel', geeft Van der Schoot aan. De vraag bij de teelt van klaver is echter ook telkens weer: hoe krijg en houd ik het aandeel klaver in de zode op peil? Van der Schoot geeft aan dat globaal zo'n 20 tot 40 procent klaver in grasland ideaal is. 'Bij weiden ligt dat percentage rond 20 procent, anders heb je kans op trommelzucht. Bij maaien kan het aandeel hoger liggen.' Met de uitdaging het aandeel klaver te verhogen stellen melkveehouders ook vaker de vraag: welk ras klaver is het best?

Tien nieuwe rassen

De keuze in witte klaver is in de nieuwe rassenlijst uitgebreid met tien nieuwe rassen. In de periode 2017 tot en met 2021 hebben kwekers rassen ingezonden voor een

vergelijkend onderzoek. Daarbij zijn de klavertjes in drie klassen ingedeeld op basis van bladgrootte: groot, gemiddeld en klein. De grootbladige witte klaver zal beter standhouden in percelen die gebruikt worden om te maaien, omdat die klaver makkelijker meegroeit met Engels raai-gras. De kleinbladige witte klaver is weer sterker bij het

weiden dankzij de kwaliteit van meer uitstoelen. De rassen met de gemiddelde bladgrootte vallen hier net tussenin en zijn geschikt bij de combinatie van weiden en maaien. De Deense kweker DLF heeft de meeste nieuwe rassen op de lijst. 'We willen in alle typen witte klaver meer rassen kunnen aanbieden', geeft Thomas van Tetering, productmanager Benelux van DLF, aan. 'In landen als Denemarken is in meer dan de helft van de graslanden ook klaver in de zode te vinden. Daar is in elk graslandmengsel eigenlijk standaard klaver te vinden.' Ook in België, Engeland en Duitsland neemt de vraag naar deze vlinderbloemige toe. 'Overal is de trend in de voederwinning gelijk: hoe krijg ik meer opbrengst en eiwit bij een lagere bemesting?' De gedachte luidt dat het vooral de rode klaver is die hierin wat kan betekenen, omdat die een hoger opbrengstpotentieel heeft. 'De grootbladige witte klaver heeft echter een vergelijkbaar productieniveau als de rode klaver', zegt Van Tetering. 'Mits zo'n ras ook een groter concurrentievermogen heeft, want dan kan het in volume in zo'n perceel gelijk blijven of zelfs blijven groeien.'

Opbrengstverschil nihil

Ook Barenbrug heeft het assortiment kunnen uitbreiden. 'De meeste rassen hadden zich al bewezen in omringende landen, maar met de Nederlandse informatie neemt de betrouwbaarheid onder onze omstandigheden toe', zegt Tom Niehof, productmanager forage. Hij geeft daarmee een belangrijk argument om het rassenonderzoek te laten uitvoeren. 'Met deze rassenlijst heb je zekerheid dat de rassen geschikt zijn onder de omstandigheden in de Benelux.' Bij Barenbrug hebben ze op de witte klaver ingezet, omdat die 'bij elk bedrijfssysteem past'. Niehof geeft aan dat de nieuwe generatie witteklaverrassen vooral beter scoren op gezondheid. 'Ze zijn minder vatbaar voor ziekten en schimmels en ze zijn weerbaarder. De levensduur wordt langer en het teeltrisico neemt af. Daarin verschillen de nieuwe rassen significant van de oudere rassen op de rassenlijst.'

De rassen witte klaver krijgen op de rassenlijst cijfers voor vier kwaliteiten: standvastigheid, concurrentievermogen, wintervastheid en drogestofopbrengst. De laatste fluctueert tussen de verschillende rassen tussen 97 en 102. 'Deze opbrengst is gemeten in een mengsel met Engels raaigras', licht Van der Schoot toe. Hij geeft daarbij aan dat het verschil in opbrengst tussen de rassen eigenlijk minimaal is. 'In de keuze voor een ras kun je dat kenmerk eigenlijk verwaarlozen.'

Bij het kenmerk standvastigheid blijkt dat de oudere, grootbladige witte klaverrassen een lagere standvastigheid hebben. 'Als je die vergelijkt met die van de fijnbladige rassen', aldus Van der Schoot, die wat voorzichtig is met deze conclusie. 'De proeven hebben iets te kort geduurd om echt rasverschillen in standvastigheid vast te stellen.'

Concurrerend in zode

Van der Schoot denkt dat met name het kenmerk concurrentievermogen belangrijk is om mee te wegen in de keuze voor een specifiek ras. 'Concurrentievermogen voorspelt ook hoe goed een ras zich kan handhaven in een zode.' Als je als veehouder weet dat het moeilijk is het aandeel klaver op peil te houden, kies je voor een ras met een sterk concurrentievermogen. 'Je kiest dan voor een meer agressieve klaver.' Het rapportcijfer voor dit kenmerk op de rassenlijst varieert van 6,5 tot 8,5. Dat is een behoorlijk verschil. Van der Schoot geeft aan dat dit ook te maken heeft met de droge zomers ten tijde van het onderzoek. 'Witte klaver begint de groei met een flinke penwortel. In de loop van de tijd, na een tot anderhalf

Het verschil tussen witte en rode klaver

Klaver is er in het wit en in het rood. Het verschil is niet alleen de kleur, maar ook de eigenschappen van deze twee klavervarianten zijn anders. Witte klaver past het best bij beweiden, rode klaver heeft een hogere opbrengst, maar kan minder goed tegen betreden en wordt eigenlijk alleen maar toegepast voor maaipercelen.

.....

jaar, krimpt die wortel echter en gaat de klaver oppervlakki-ger wortelen.' Bij het project PPS Ruwvoer, Bodem en Kringlooplandbouw wordt onderzoek gedaan naar die ontwikkeling van de penwortel van witte klaver in relatie tot uitstoeling. 'Met de krimp van de penwortel wordt de klaver ook gevoelig voor droogte én voor concurrentie', geeft Van der Schoot aan. 'Je wilt eigenlijk een ras met een hoge score voor concurrentievermogen, want die heeft een langere levensduur en levert meer rendement. Met deze nieuwe rassenlijst kunnen veehouders gericht hun witteklaverras inkopen.'

Rassenonderzoek twintig jaar geleden

In de praktijk zullen de nieuwe rassen echter vooral in mengsels terugkomen, verwacht Van Tetering. 'We zoeken voor de mengsels specifiek naar de rassen die bij het gebruiksdoel passen. Vaak is het niet 100 procent maaien of 100 procent weiden, dus ook in maaimengsels past witte klaver, op voorwaarde dat het standvastig is en bijvoorbeeld grootbladig. Met de uitbreiding in de rassen hebben we nu ook de keus.' Niehof voegt eraan toe dat juist de veelzijdigheid van de witte klaver – zowel bij weiden als bij maaien te gebruiken – zich ervoor leent om de rassen in de mengsels te mixen. 'Zo combineer je de voor- en nadelen van de specifieke rassen.'

Van der Schoot geeft aan dat er geen vraag is naar een rassenlijst voor rode klaver. 'Je hebt meerdere kwekers nodig die rassen willen laten onderzoeken. Voor de witte klaver was die belangstelling er wel.'

En dat werd ook tijd, het laatste rassenonderzoek naar klaver dateert namelijk van bijna twintig jaar geleden. 'Bij Engels raaigras komen er elk jaar nieuwe rassen bij, maar we merken wel dat klavers en kruiden momenteel meer aandacht krijgen', aldus Van der Schoot.

Naast het rassenonderzoek vindt de onderzoeker dat ook onderzoek rondom het management van de teelt van klaver welkom is. 'Het is jaren veel te stil geweest.' Hij noemt als mogelijke onderzoeksonderwerpen het aandeel van de klaver in relatie tot de opbrengst. 'En wat te denken van klaver in combinatie met andere grassoorten dan Engels raai en kruiden, die ook aan belangstelling winnen?' |

Rassenlijst witte klaver

Meer details over verschillen tussen witte klaverrassen? Scan de code en ga naar de nieuwe rassenlijst

 Kijk op: rassenlijst.info

